

ARCTIC LAW

Greenland

J.NR. 1304696

**Tusass A/S-imi Whistleblowereqarnermut politikkimut
tapiliussaq annertunerusumillu nassuiagaq**

Advokatanpartsselskab • Advokatitut suliffeqarfik 1985-imiit • Advokatfirma stiftet 1985

Kissarneqqortuunnguaq 9 • P.O. Box 510 • 3900 Nuuk • Tel. +299 321252 • advokat@alg.gl • www.arcticlawgreenland.gl

1. Siunertaq

Tusass A/S-imi Whistleblowerimik aaqqissuussinerup siunertaraa, suliffeqarfimmut attuumassuteqanngitsup pissusissaanngitsunik iliornerit pillugit paasissutissat aaqqissuussaanerup atuuttup iluani suliarineqarsinnaanngitsut tigullugillu suliarisinnaanissaat.

Sulisut, siulersuisuni ilaasortat aammalu/imaluunniit piginneqatigisat ingerlatseqatigiiffimmi peqquserluttuliornerik imaluunniit pissusissaanngitsunik iliornerik ilisimasallit taamaalillutik pissutsinik aqutsinermi aqutissat atuutereersut aqutigalugit suliarineqarsinnaanngitsut nalilerneqartunik nalunaaruteqarsinnaapput, soorlu Sulisoqarnermut immikkoortortaarfik aqutigalugu.

2. Kikkut tassunga ilaatinneqarpat?

Tusass A/S-imi sulisut tamarmik kiisalu Tusass A/S-imut siulersuisut whistleblowerimik aaqqissuussamut ilaatinneqarput, taamaalillutillu ingerlatsinermut pissutsinik nalunaarutiginnissinnaallutik kiisalu misissuiffigineqarsinnaallutik.

3. Whistleblowerimik aaqqissuussamut suut nalunaarutigineqarsinnaappat?

Tusass A/S-ip kajumissaarpaatit inatsisinik unioqqutitsillu pissusilersornernik, pissutsinik Tusass A/S ataatsimoortutut isigalugu imaluunniit inuit ataasiakkaat inuunerannut peqqissusaannullu suniuteqarsinnaasunik, assersuutigalugu Tusass A/S-ip suliffimmut namminermut politikkiinik unioqqutitsinernut tunngasunik, nalunaaruteqaqqullutit. Nalunaarutigineqarsinnaasut tamakkiisumik allattorniarnaq ajornarput. Tusass A/S-ip naatsorsuutigaa pasitsaassimasinnaasatit uppersassulimmik tunngaveqassasut, makkunungalu tunngassuteqassapput:

- a) pinerluttuliornerit
- b) naapertuilluannngitsuliornermik atuneq imaluunniit salloqittaalluni iliuuseqarnerit suliarineqarnerillu, soorlu:
 - Nalunaaruteqarnek imaluunniit salloqittaalluni nalunaarutininik akuersaarnek imaluunniit Tusass A/S-ip susasaqarfii imaluunniit isumaqatigiissuteqarfigisai pillugit sallulluni salloqittaalluniluunniit oqaaseqarnerit

- Iluqutissarsiffiusinnaasumik pineqarnissaq anguniarlugu akilerniarluguluunniit assuarnartumik allanik sunniinarneq, soorlu akiliilluni peqquserlutsitsineq tamatuminnгалuunniit neqerooruteqarneq, akiliuteqarneq imaluunniit isumaqatigiinniarnermi isertortumik akiliuteqarneq
- Suleqatinut, sullitanut, suleqatigisanut, pisortat suliffeqarfiinut imaluunniit atorfilittanut nalunaarutininik, uppersaasarsuinernik, oqaatigisanik aalajangiusimasanik imaluunniit eqqorluinnangitsunik nalunagulu salloqittaataasunik atuineq.

- c) assigiinngisitsinerit imaluunniit uumisaarinerit
- d) naatsorsuuserineritut, suliffimmi naatsorsuutininik nakkutilliineritut, kukkunersiuineritut aningaasaatinullu tunngasunut, peqquserluttuliornernut, aningaasanik paarisanic peqquserluuteqarneritut, peqquserlulluni allagaasiornernut, naatsorsuutininik allangortiterineritut atatillugu inatsisinik unioqqutitsisumik pissusilersorneq
- e) avatangiisinut malittarisassanik unioqqutitsinerit annertuut avatangiisimillu mingutsitsineq
- f) sulinermit avatangiisinut tunngasunik annertuumik unioqqutitsineq aammalu sulinermit isumannaallisaanermik unioqqutitsineq
- g) pissuserissaarnissamut malittarisassanik unioqqutitsineq, ass. persuttaaniarluni pissusilersorneq, suleqatinut allanut siorasaarinerit imaluunniit qaninngoorinninniarnertit
- h) Tusass A/S-ip imigassartorneritut aanngajaarniutinillu atuinertitut malittarisassiaanik unioqqutitsineq, unioqqutitsineq taamatut ittoq inuit inuunerannut peqqissusaannullu pingaarutitimik aalajangiisuulissagaluarpat
- i) qulaani allassimasut saqqummersinnaveersaartinniarneqarnerat

Pisut whistlebloweqarneritut politikki naapertorlugu nalunaarutigineqarsinnaangitsut tassaapput pisut annikinnerusumik ilungersunaatillit, soorlu:

- a) sulisut ulluinnarni atugaat pillugit naammagittaalliuutit imaluunniit suleqatigiinnut tunngasut pisarneq malillugu suliarineqartartut, ass. sulisut aamma/imaluunniit aqutsisut akornanni akerleriinnerit
- b) sulineritut kattuffimmut imaluunniit sulisimanginneritut tunngatillugu suliat

- c) Tusass A/S-ip imigassartornermut aanngajaarniutinillu atuinnermut malittarisassiaanik unioqutitsineq, unioqutitsinerli taamatut ittoq isumannaallisaanermut inatsisinik, politikkini il.il. unioqutitsinermik aatsaat kinguneqarsinnaappat.
- d) Taaneqartoq kingulleq Tusass A/S-imi aqutsisut nalinginnaasumik aqqusaarneqartussat aqqusaarlugit nalunaarutigineqartussaavoq.

4. Pissusissaanngitsumik iliortoqarsorinninnerit sumut nalunaarutigissavigit?

Tusass A/S eqqartuussissuserinermik suliffeqarfimmik Arctic Law Greenland ApS-imik suleqatiginnissamik isumaqatigiissusiorsimavoq, taakkulu nittartagaat www.arcticlawgreenland.gl aqutigalugu atortulersuut iserfigisinnaavat, taamaalillutillu internetikkut nalunaaruteqarsinnaallutit Tusass A/S-ip tamanut atuuttoq isertaataa atorlugu. Saaffiginninnerit allanut isertuussaassaaq, elektroniskiusumillu ujaasinerit ingerlanneqassanngillat. Kajumissaassavatsigit attaviginniffigisinaasatsinnik emailimik paasiteqqulluta, taamaalilluni eqqartuussissuserinermik allaffik apeqqutinik tapiliunneqarsinnaasunik apeqquteqarfigisinnaaniassammatit, tamannali illit nalunaarutiginninnissannut piumasqaataanngilaq.

5. Kinaassutsimik isertuussineq

Atortulersuutip illit nalunaaruteqartutut kinaassutsinnik isertuussinissamik periarfissippaatit, kajumissaarneqarputilli atermik atuinnissannik, suliamik misissuinnermut tamanna iluaqutaassaqqimmat. Kinaaninnilli isertuussinissaq toqqarukku, aqutsisumut imaluunniit suliamik suliarinnittumut teknikki atorlugu kinaassusersiniarnissat ajornarpoq. Kinaanerit paasineqarsinnaanngikkaluartorli attavigineqarsinnaassaait, takuuk nalunaaruteqartarneq pillugu immikkoortup ataani allassimasut. Tusass A/S-ip paasisinnaavaa inuit ilaasa kinaassutsiminnik isertuussiumanerit, taamaakkaluartoq kajumissaarpatsigit atit allallugu nalunaaruteqaqqullutit. Kinaanerit isertuunnissaa toqqarukku, eqqartuussissuserinermik allaffiup aammalu whistleblowereqarnermut komitép e-mailadressemik allataqarsimaguit isertuussamik attavigisinnaassavaatsit.

Tusass A/S-illi pigisai IT-mut atortut imaluunniit internetimut attavia atorlugu nalunaaruteqarsimaguit, taava atortulersuutitut iserneq aqutigalugu IP-adresse aamma/imaluunniit maskiina ID-a sorleq atorlugu nalunaarutip pisimanera ujarneqarsinnaasoq malugeqqussavarput.

6. Nalunaaruteqarneq paasissutissanik sunik imaqassava?

Nalunaaruteqarneq tutsuiginartuunersoq nalilersorniarlugu, paasissutissat ataani allattorsimasut nalilerujussuusarnerat nalinginnaasuvoq:

- Nalunaaruteqartup aqqa, sumi sulinera aammalu attavigineqarnissaanut paasissutissat
- Unioqutitsisoqarsimasutut oqaatigineqartup allaaserinera, tassunga ilaassallutik inuit unioqutitsinermut akuusut aqqi kiisalu unioqutitsinerup qanga pisimanerata ullua unioqutitsinerullu sumi pisimanagera.
- Unioqutitsisoqarsimasutut oqaatigineqartup piliarineqaqqissinnaanera ilimanaateqarpa? – allaaseriuk qaqugu sumilu pisinnaanera
- Tusass A/S-imi avataaniluunniit allanik inoqarpa unioqutitsinermik ilisimannittunik imaluunniit ilisimasaqarsinnaanerannik naatsorsuutigisariaqartunik, tassunga ilanngullugu allanik uppersaasussaqaqarnersoq?
- Sulisut, pisortaaneq aammalu siulersuisut pisumik ilisimasaqarnersut aammalu pisoq taman-na toqqorterniarsimaneraat
- Unioqutitsinerusimasutut oqaatigineqartumut uppersaataasinnaasut imaluunniit allagaa-taasinnaasut nalunaarutiginninnermut ilanngunneqarsinnaapput
- Paasissutissaasinnaasut allat misissuinnermut oqilisaataasinnaasut qujarunneqassapput.

Piviusut saqqummiutissavatit aammalu pisoq pillugu eqqarsaatersuutit qanorlu isumaqarfiginninnik oqaatiginninnerit pinaveersaartillugit.

7. Suliaq qanoq suliarissavarput?

7.1. Suliamik suliarinnittussat eqqortoq

Nalunaarutigisassat suliarereerukku, eqqartuussissuserinermik allaffiup nalunaarut Tusass A/S-ip whistleblower-komiteanut innersuussutitaligaq ingerlateqqissavaa, komitellu suliaq peqqissaartumik

erngerluni misissuiffigilissavaa Tusass A/S-illu politikki pillugit inatsisit atuuttut naapertorlugit alloriarneq tulleg aallartissallugu. Tusass A/S-imi whistleblowereqarnermut komiteani ilaasortat tassaapput:

- Siulittaasoq aamma
- Siulittaasup tullia

Suliaq aallaavittut whistleblowereqarnermut komitemit suliarineqassaaq, aammattaarli pisoqarsinnaavoq suliap suliarinnittussamit allamit suliarineqartariaqarneranik, soorlu tamanna ataani pingaarnersiukkatut eqqartorneqartoq

Nalunaaruteqarneq uunga tunngavoq

Suliarinnittussaq eqqortoq

Whistleblowereqarnermut komitemi

Tusass A/S-imi pisortaaneq ilaasortat ilaat ataaseq

Siulersuisuni ilaasortat imaluunniit
Tusass A/S-ip pisortaanera
Siulersuisut siulittaasuat

Tusass A/S-imi siulersuisuni siulittaasoq

Siulittaasup tullia

Nalunarpoq

Whistleblowereqarnermut komitep
eqqartuussissuserinermut allaffik peqatigalugu tamanna aalajangissavaa

Tamatuma saniatigut suliamik suliarinnittup pisariaqartitsineq naapertorlugu suliap ingerlannerani allat ilanngutsissinnaavai, ass. Sulisoqarnermut immikkoortortaarfik/sulinermi avatangiisinut tunngasunik sulialik, aningaasaqarnermut, IT-mut immikkoortortaarfiit imaluunniit nalunaarutigineqartup sumut tunngassuteqarnera aallaavigalugu inatsisilerituunit ikioqqusinnaalluni.

Taamatut attaviginninnerit tamarmik allanut oqaatigineqassanngillat, inuillu suleqataasut paasisstissanik ingerlatitseqqittussaannngillat, aatsaalli taamaaliortoqarsinnaalluni inatsisit naapertorlugit, eqqartuussiviup aalajangiinera oqartussalluunniit assingusut allat, tamatuminnga piumasaqarpata.

Suliamik suliarinnittumut aammalu suliamut ilanngutsinneqartunut allanut assigiimmik atuuppoq, pineqartup nalilersussagaa suliamik suliarinninnissaminut attuumassuteqarpallaannginnersuni. Nalilersuineq taamatut ittoq pissaaq attuumassuteqarpallaannginnermut piumasaqaataasut nalinginnaasut aallaavigalugit. Suliamik suliarinnittoq naleqqutinngippat, suliaq pisortaanermut, siulersuisunut siulittaasumut imaluunniit pinngitsoornagu siulittaasup tullianut suliassanngortinneqassaaq. Suleqataasinnaasut allat, ass. Sulisoqarnermut immikkoortorta qarfimmi/sulinermi avatangiisinut tunngasunik suliallit, aningaasaqarnermut, IT-mut immikkoortorta qarfimmi assigisaaniluunniit suli-sut attuumassuteqarpallaarsimappata, suliaq sapinngisamik sulisumut allanut tunniunneqassaaq.

Whistleblowereqarnermut komitep eqqartuussissuserisoq avataaneersoq qaqugukkulluunniit peqataatilersinnaavaa suliamik kia suliarinnittuunissaanik apeqqummut tunngatillugu siunnersortis-satut.

Eqqartuussissuserinermik suliffeqarfiup Arctic Law Greenland ApS-ip aallarniutitut nalilersussavaa nalunaarut tutsuiginassuseqarnermoq aammalu iliuuseqarnissanik naleqqussorinartunik innersuus-suteqassalluni nalunaarutip tutsuiginassuseqarnerata misissornissaa siunertaralugu, misissuisoqarta-riaqassanersorlu.

Arctic Law Greenland ApS-ip tassunga atatillugu ilaatigut makku nalilersussavai:

- Kukuluttorneq pissutsinut nalunaarutigineqarsinnaasunut ilaanersoq taavalu whistleblowerimik aaqqissuussamit misissorneqassanersoq
- Nalunaarutigineqartoq Tusass A/S-imi sulisuunersoq, siulersuisuni ilaasortaanersoq, pilersuisuunersoq avataaneersoq, siunnersortaanersoq imaluunniit inuit allaanersut Tusass A/S-imut attuumassutillit, imaluunniit
- Nalunaaruteqarneq inummit Tusass A/S-imut attuumassutilimmit pisuunersoq

Nalunaaruteqarneq piunasaqaatinik taakkuninnga naammassinnissimangikkuni piiarneqassaaq, nalunaaruteqartullu attaveqarfigineqartannginnissani toqqarsimangippagu aqutissat nalinginnaasut aqputigalugit nalunaaruteqaqqullugu innersuunneqassaaq.

Nalunaaruteqarnermik piiaalinnginnermini Arctic Law Greenland ApS-ip whistleblower-komit  peqatigalugu kukkuluttornerit ima annertutiginersut nalilersussavai, paasissutissiissutigineqartut politiinut ingerlateqqinneqartariaqarlutik aamma/imaluunniit Tusass A/S-imut attuumassuteqarpata, suliffimmi misissuineq annertunerusoq pisariaqassanersoq.

8. Misissuineq

Eqqartuussissuserinermik suliffeqarfiup Arctic Law Greenland ApS-ip aallarniutitut nalilersussavaa suliaq tunngavissaqanngitsutut itigartinneqarsinnaanersoq. Nalunaaruteqarneq itigarti-innarneqarsinnaanngikkuni tunngavissaqanngivissutut isigineqarsinnaanngilaq.

Nalunaaruteqarneq tunngavissaqanngivissimangippat, pisumik nalunaarutigineqartumik misissuineq aallartinneqassaaq. Tassunga atatillugu attuumassuteqartut ilanngutsinneqarsinnaapput, ass. Sulisoqarnermut/sulinermi avatangiisinut tunngasunut immikkoortortaarfik, aningaasaqarnermut immikkoortortaarfik aammalu inatsisilerinermut tunngasunik ikiorneqarneq pisariaqartinneqartoq.

Pisariaqartinneqarpat teknikkimut digitalimullu atortuni uppernarsaatit qulakkeerneqassapput.

Aammattaaq sulisunik il.il. oqaloqateqartoqarsinnaavoq kiisalu nalunaarummut tunngassuteqartoq/tunngassuteqartut oqaaseqartinneqarsinnaallutik. Oqaloqatigiinnerit malittarisatut pingaarnertut aatsaat ingerlanneqarsinnaapput, uppernarsaataasinnaasunik qulakkeerinnittoqaraangat, taakkulu imaqarniliukkamut ilanngunneqarlutillu allanneqassapput.

Misissuineq tunngavigalugu misissuinermit nalunaarusiaq suliarineqassaaq, taassumalu inerniliissutigissavaa pissusissaanngitsumik iliortoqarsimaneranut uppernarsaatissaqartoqarnerusoq.

Suliamik suliarinnittut tamatuma kingorna nalilersussavaat nalunaaruteqarnerup kingunerisinnaasai. Kingunerisinnaasai makkuusinnaapput:

- Suliap itigartinneqarnera
- Sulisumik oqaloqateqarneq
- Pissusissamik malinninnginnermut kinguneqartitsinerit
- Soraarsitaaneq
- Peersinneqarneq
- Politiinut nalunaarutigineqarneq
- Oqartussanut allanut nalunaarutigineqarneq

Kinguneqartitsinissamik suliaqarneq nalunaarutigineqartup qullersaa, Sulisoqarnermut immik-koortortaqarfik aamma/imaluunniit siulersuisut ilaatinnerisigut ingerlanneqassaaq.

Pissusissamik malinnissimannginnermik suliaq aallartinneqassappat, pineqartoq angut/arnaq najuk-kami atuuttoq naammagittaalliuuteqarsinnaaneq eqqartuussisunut annerusunut ingerlateqqitassann-guisinnaaneq naapertorlugu ingerlatitseqqikkumasinnaavoq, tassanilu suliamut kattuffigisap kiisalu soorunami eqqartuussiviit aamma peqataatinnerisigut.

9. Nalunaruteqartuusup kinaassusaa qanoq iliorluni illersorneqarsinnaava?

Tusass A/S-ip inunnut akiniaanerit – imaluunniit ajunngitsumik isumaqarlutik whistleblowereqarnermut politikki naapertorlugu unioqqutitsinernik misissuinissamut Tusassimut nalunaarutiginnillutik ikiuisunik pillaanerit qanorluunniit ittut akuerinngilluinnarpai. Tusass A/S-ip taamaalilluni nave-ersinerit, pillaatitut akiniuteqarnerit, suliassamik allanngartitsinerit, sulisut ajunngitsorsiassaannik allanngartitsinerit, nalunaaruteqarnissami piumasaqaatinik allanngartitsinerit, nalunaaruteqartup suliffimmini qaffariartornissaanik tusaamaneqarneranilluunniit aserorterinerit, qulaani taaneqartunik iliuuseqarnissamik soorasaarinerit, imaluunniit piaaraluni suliarinninngitsuinerit nalunaaru-

teqarsimasumik ajoqusiisinnaasut, akuerinngilai. Inuit piaaralutik aammalu ajortussarsiorlutik inuk alla pillugu sallullutik nalunaaruteqartut, whistleblowereqarnermik politikimit illersugaaneq ajorput. Inuit ajortussarsiorlutik nalunaaruteqartut inuinnaat eqqartuussivilersuunneqartarnerinik, pinerluutillit suliarineqartarnerinik allaffissornikkullu pineqaatissinneqarnerinik kiisalu pissusissanik malinninnginnernut kinguneqartitsivigineqarsinnaapput, soorlu atorfeqarnermik atorunnaarsitsiner-mik.

Tusass A/S-ip nalunaaruteqartup aqqa ilisimagaluaruniulluunniit ilisimannikkaluaruniulluunniit, pineqartoq akuersinngippat nalunaarutigineqarsimasumut paasitinneqassanngilaq, tamanna inuinnaat suliaassanngortinneqarnerannut pinerlunnermilluunniit suliaassanngortitsinermut atasumik pinngippat.

10. Unnerluutigineqartoq inuillu allat suliaq pillugu sunik paasitinneqassappat?

10.1 Suliaq nalunaarutigineqaraangat

Whistleblowereqarnermut atortumut suliasamik nalunaaruteqartoqaraangat siulersuisut siulittaasuat ilisimatinneqartarpoq, tamannali pineq ajorpoq nalunaarutigineqartoq siulersuisut siulittaasuannut tunngasimappat – pisuni taamatut ittuni Siulittaasup tullia taarsiullugu ilisimatinneqassaaq, suliaq tunngavissaqanngitsutut nalilerneqarsimanngippat.

Siulersuisut siulittaasuat tassunga atasumik nalunaarfigineqassaaq, suliaq tunngavissaqanngitsutut nalilerneqarsimangersoq imaluunniit suli misissueqqittariaqarnermik tunngavissaqarnersoq pillugu.

Suliaq tunngavissaqanngitsutut nalilerneqarsimappat, sulisoq nalunaarutigineqartoq suliaq pillugu nalunaarfigineqassaaq.

Inuk nalunaaruteqarnermi pineqartoq pasilliutitut nalunaarutigineqartut pillugit paasissutissanik assigiinngitsunik paasissutissinneqassaaq. Taakku paasissutissanik makkuninnga imaqassapput:

- a) Pineqartup arnap/angutip pissusilersuutigisimasaatut pasineqaataa,
- b) Tusass A/S-imi immikkortortaqrarfiit nalunaarummik nassiussivigineqarsinnaasut,

- c) Pineqartup angutip/arnap nalunaarummik paasiniaanissamut pisinnaatitaaffini akerliliisin-naatitaaninilu qanoq iliorluni atorsinnaaneraí aammalu
- d) Suut pisinnaatitaaffignerai.

Paasissutissat sapinngisamik piaarnerpaamik aammalu nalinginnaasumik pissarsiarineqarnermik kingorna kingusinnerpaamik ullut qulit qaangiunneranni nassiunneqassapput. Paasissutissat taamatut ittut pasilliuteqarnermik sukumiisumik misissuinissamik imaluunniit uppersaatit pisari-aqartinneqartut pissarsiarinissaannik ajornartorsiortitsisinnaassappata, taamatut pisoqarsinnaanerata atuunna tamaat paasissutissanik nassiussinissaq kinguartinneqassaaq.

Nalunaaruteqarneq nalunaarutigineqartup saniatigut inunnik ilisarineqarsinnaasunik allanik paasissutissartaqarpat, inuit taakku tamanna pillugu paasitinneqassapput, soorlu tamanna qulaani allaaserineqartoq. Taamatut nalunaaruteqarneq inummut nalunaarutiginninnermi pineqartumut paasissutissanik imaqassanngilaq.

10.2 Misissuinerup inernilernerá

Misissuisimanermit nalunaarusiaq suliarineqareerpat, inuit peqataasut kiisalu siulersuisut siulittaasuat misissuinerup inernerá pillugu ilisimatinneqassapput.

Tamatuma saniatigut pasilliut misissuinerlu pillugit inunnik peqataanngitsunik, soorlu isumaqatigiissuteqarfigisanik, oqartussanik inatsisinik malitsitsisuusunik imaluunniit inatsisiliornermut oqartussaasunik, ilisimatitsinissaq pisariaqarsinnaavoq, taamaattorli inatsisit atuuttut taamaallaat naapertorlugit.

10.3 Nalunaarutiginnittoq sunik paasissutissinneqassava?

Nalunaarutiginnittoq kinaassutsiminik isertuussilluni nalunaaruteqarsimangippat whistleblow-ereqarnermullu komitemut attaveqartannginnissaq toqqarsimappagu, nalunaarutiginnittoq nalunaarutaata tiguneqarsimaneranik aammalu misissuinerup naammassineqarneranik ilisimatinneqassaaq. Nalunaarutiginnittup eqqumaffigissavaa, pissutsit piviusut inatsisitigullu piumasaqaataasut apeqqutaallutik, nalunaarutiginnittoq imaassinnaasoq misissuinerup suliarineqartup inernilernerata

annikitsortaanik takunnissinnaassanngitsoq imaluunniit inerniliinermut paasissutissanik tigu-saqarsinnaassanngitsoq.

11. Inuit nalunaarsorneqartut sunik pisinnaatitaaffeqarpat?

Inuit nalunaarutiginninnermi pineqartut, aammalu nalunaarutiginnittoq, namminneq pillutik nalunaarsorneqartunik takunninnissamut pisinnaatitaaffeqarput, taamaalillutik paasissutissat misis-sorneqarlutillu aaqinneqarsinnaaqullugit kukkuneqarnerat, eqqoqqissaannginnerat, tamakkiisuun-ginnerat imaluunniit nutaanngilisimanerat uppersarneqarsinnaappat.

Takunnissinnaanermut qinnuteqarneq akuerineqarpat akuerineqarsimassappallu, inuk nalunaarutigi-neqartoq uku pillugit nalunaarfigineqassaaq:

- a) paasissutissat suliarineqartut
- b) suliarinninnermut siunertaasoq
- c) paasissutissanik tiguisut sumut atanerat, aammalu
- d) paasissutissat najoqqutarineqartut pillugit paasissutissat pissarsiarineqarsinnaasut suulluun-niit.

Takunnissinnaanermulli pisinnaatitaaffik taamaattoq atuunneq ajorpoq, inuup paasissutissat taakku tunniunneqarnissaannut soqutiginninnera pisortat inuinaalluunniit soqutigisaat imaluunniit suliap paasineqarnissaanut tunngatillugu, annertuumik salliutinneqaleraangata.

Sulisup nalunaarutigineqartup suliami malugineqaqqusatut allanneqaqqusinnaavaa paasis-sutissaqartoq sulisup nalunaarutigineqartup isumaa malillugu eqqoqqissaanngitsunik, tamak-kiisuunngitsunik, arlariinnik paasineqarsinnaasunik imaluunniit nutaanngilisimasunik.

12. Inuk pillugu paasissutissat qanoq suliarineqartarpat?

Suliaqarfiup aalajangersimalluinnartup nalunaarutiginninnermut tunngassutillip iluani sulisut attuumassuteqartut kisimik misissuinnermut akuliutsinneqassapput, paasissutissinneqartussallu sapinngisamik ikinnerpaaffianiitinneqassapput. Atortulersuutip suliaq ulluni 180-ini toqqorsima-tissavaa, tamatumalu kingorna nammineertumik peerneqassaaq.

Nalunaarutigineqartut tamarmik aarlerinangitsumik toqqortarineqassapput, inuillu attuumassuteqartut kisimik nalunaarusianut isersinnaapput. Elektroniskiusumik paasissutissat isertaasigaallutik, virusinut illersuusigaallutik aammalu firewalleqartinneqarlutik illersugaapput. Paasissutissat assammik allanneqarsimasut paarnaakkami toqqortarineqarput.

Paasissutissat katersorneqartut tunngavigalugit sulisumut nalunaarutigineqartumut pissusissanik malinninnginnermut kinguneqartitsisoqassappat imaluunniit piviusorsioortumik pisariaqartumillu tunngavissaqarpat sulisoq pillugu paasissutissanik toqqorsimatitsinerup ingerlaqqinnissaa, suliamik suliarinnittup isumagissavaa, paasissutissat pineqartup sulisutut mappeani toqqortarineqarnissaat.

Inummut paasissutissat whistleblowereqarnermut politikki naapertorlugu suliarineqartut, nalunaarutigineqartunik misissuineq qanorlu ingerlaqqittoqarnissaa eqqarsaatigalugit pisariaqarnera tamaat toqqorsimaneqassapput.

Misissuinnermut inernilunneqarsimappat pissusissaanngitsumik iliortoqarsimaneranut uppernarsaatissaqanngitsoq, taava paasissutissat inummut tunngasut piiarneqassapput aammalu nalinginnaasumik kingusinnerpaamik misissuinerup naammassinerata kingorna qaammatit marluk qaangiunneranni, taamaattorli paasissutissat, pisariaqarsimappat, tamanna sioqqullugu Tusass A/S-imut nassiunneqareersimanngippata.

Pissusissaanngitsumik iliortoqarsimaneranut uppernarsaatissaqarsimappat, eqqartuussinissanik aallartitsinissanut imaluunniit pasineqartumik pissusissanik malinninnginnermut kinguneqartitsinissanut, imaluunniit nalunaaruteqarneq – nalunaaruteqartumut – ajortussarsiornerusimappat, piffissaliinerit assigiinngitsut atuutilissapput.

Whistleblowereqarnermut politikkimut matumunnga apequtissaqaruit, Tusass A/S-imi whistleblowereqarnermut komitemi ilaasortat ilaannut attaviginnissinnaavutit.